

Lagutskottets betänkande

1977/78:20

med anledning av motioner om en ny aktiebolagslag m. m.

Ärendet

I *motionen 1977/78:422* av Olle Wästberg i Stockholm (fp) yrkas att riksdagen beslutar att hemställa till regeringen att den tillsätter en parlamentarisk utredning i syfte att åstadkomma en ny aktiebolagslag i enlighet med vad som anförts i motionen.

I *motionen 1977/78:522* av Lennart Andersson m. fl. (s) yrkas att riksdagen beslutar att övergångstiden för bolag, vars aktiekapital inte uppgår till minst 50 000 kr., bestäms till utgången av år 1978.

Vissa reformer på aktiebolagsrättens område

Efter omfattande förarbeten, som hade bedrivits i nära samarbete med övriga nordiska länder utom Island, lade aktiebolagsutredningen år 1971 fram ett förslag till *ny aktiebolagslag* m. m. (SOU 1971:15). Av olika skäl kom man i det fortsatta lagstiftningsarbetet att slå in på de partiella reformernas väg. Viktiga delar av aktiebolagsutredningens förslag gjordes sålunda år 1973 till föremål för särlagstiftning. Denna första lagstiftningssetapp innebar bl. a. att minimigränsen för aktiekapital höjdes från 5 000 till 50 000 kr. Bolag som bildats före den 6 juni 1973 fick dock anstånd till utgången av år 1978 med att höja aktiekapitalet till detta belopp. Genom ett nytt beslut av riksdagen år 1977 förlängdes övergångstiden för de äldre bolagen till utgången av år 1981 (SFS 1977:320). 1973 års lagstiftning innebar vidare att det i aktiebolagsrätten infördes nya finansieringsformer för bolagen, såsom konverteringslån och obligationslån med optionsrätt till nyteckning. En tredje kategori regler, som ingick i 1973 års delreform, rörde bolagsledningens och aktieägarnas rätt att ta lån från företaget.

Turen kom därefter till ett genomförande av resterande delar av aktiebolagsutredningens förslag. På grundval av utredningsförslaget framlades år 1975 en proposition med förslag till *ny aktiebolagslag*. Lagen, med vissa av lagutskottet föreslagna ändringar, antogs av riksdagen. Den nya aktiebolagslagen (1975:1385) trädde i huvudsak i kraft den 1 januari 1977.

Den nya aktiebolagslagen är, i likhet med 1944 års aktiebolagslag och med närbesläktad associationsrättslig lagstiftning, i huvudsak uppbyggd av regler som avser dels det inbördes förhållandet mellan delägarna i bolaget, dels förhållandet mellan delägarna å ena sidan och utomstående tredje man å den andra. Frågor om vidgad företagsdemokrati ingick inte uttryckligen i aktiebolagsutredningens uppdrag, och stadganden av medbestämmande-

rättslig innebörd har heller inte influerat i lagen. Lagen innebär en genomgripande teknisk översyn av aktiebolagsrätten i syfte att förenkla denna. Särskilt har reglerna om bolagsbildning och ökning av aktiekapitalet förenklats. Styrelsens ställning i förhållande till bolagsstämman har stärkts. Stämman får således inte besluta om högre vinstutdelning än vad styrelsen godkänner. Plikten att ha kvalificerad revisor är utvidgad. Bl. a. krävs att bolaget har auktoriserad revisor om bolaget enligt balansräkningen har tillgångar motsvarande 1 000 basbelopp, mer än 200 anställda eller aktier eller skuldebrev noterade på fondbörs.

I detta sammanhang bör även vissa andra reformer av i huvudsak offentligrättslig karaktär uppmärksammas.

Riksdagen antog år 1972 lag om uppgiftsskyldighet i vissa planeringsfrågor, lag om offentliga styrelseledamöter i vissa aktiebolag och stiftelser samt lag om styrelserepresentation för de anställda i aktiebolag och ekonomiska föreningar. Lagarna gällde till utgången av juni 1976.

Uppgiftsskyldighetslagen har fr. o. m. den 1 juli 1976 ersatts av den permanenta *lagen (1976:349) om uppgiftsskyldighet i planeringsfrågor*. Enligt denna gäller att näringsidkare efter anmodan av myndighet som regeringen bestämmer är skyldig att i fråga om arbetsställe inom länet skriftligen till länsstyrelsen eller statistiska centralbyrån översiktligt redovisa uppgifter om bl. a. produktions- och sysselsättningsförhållanden, väntad ekonomisk utveckling av verksamheten, planerad eller väntad ändring i driften eller annan liknande omständighet av väsentlig betydelse för statlig eller kommunal planering. Uppgiftsskyldigheten får åläggas högst två gånger årligen och avse förhållanden längst fem år framåt i tiden samt i allmänhet endast arbetsställen med mer än femtio anställda. Uppgifterna får användas endast som underlag för statlig eller kommunal planering eller för liknande ändamål.

Lagen (1976:350) om styrelserepresentation för samhället i aktiebolag, ekonomiska föreningar och stiftelser trädde i kraft den 1 juli 1976 och gäller till utgången av juni 1979. Enligt lagen har staten rätt att utse en ledamot (offentlig styrelseledamot) och en suppleant i styrelsen för bl. a. aktiebolag eller ekonomisk förening som har särskild betydelse från allmän synpunkt, t. ex. genom att företaget har ett betydande antal anställda eller bedriver verksamhet på flera platser inom landet. Högst 60 aktiebolag eller ekonomiska föreningar får samtidigt omfattas av sådan representation. Vad gäller industriföretagen bör dock erinras om att regeringen i regeringsdeklarationen som avgavs i oktober 1976 (RD 1976/77:1–8 s. 43) förklarat sig inte ha för avsikt att placera statliga ledamöter i styrelsen. – Staten får också förordna ett visst antal ledamöter i styrelsen för bank- och försäkringsrörelser.

I fråga om de anställdas styrelserepresentation har den tidigare lagen ersatts av den permanenta *lagen (1976:351) om styrelserepresentation för de anställda i aktiebolag och ekonomiska föreningar*. Lagen ger arbetstagarna i aktiebolag

eller ekonomiska föreningar med mer än 25 anställda rätt att utse två ledamöter i styrelsen och en suppleant för varje sådan ledamot. Består företagets styrelse av endast en ledamot, har de anställda rätt att utse en arbetstagarledamot och en suppleant. Denna reform innebar vidare att vissa ändringar gjordes i aktiebolagslagen och lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar för att garantera att styrelsearbetet bedrivs på sådant sätt att syftet med arbetstagarrepresentationen tillgodoses.

Av visst intresse i förevarande sammanhang är även frågan om förhållandet mellan lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (*medbestämmandelagen*) och aktiebolagslagen. Svensk rätt utgår från principen att speciallag tar över allmän lag. Enligt 3 § medbestämmandelagen gäller därför att om i lag eller med stöd av lag meddelats föreskrift som avviker från medbestämmandelagen gäller den föreskriften. Mot bakgrund härav har diskuterats i vad mån den associationsrättsliga lagstiftningen lägger hinder i vägen för ett kollektivavtal varigenom beslutanderätt på företagsledningsområdet helt eller delvis förs över på de anställda eller företrädare för dem. Tveksamheten på denna punkt föranledde riksdagen att år 1977 göra ett tillägg till 32 § medbestämmandelagen – som innehåller en rekommendation att medbestämmandeavtal bör ingås – varigenom markeras att sådan delegation är möjlig i den utsträckning och med de verkningar som utvecklas närmare i propositionen 1976/77:137 om ändring i medbestämmandelagen (AU 1976/77:32, SFS 1977:529).

Motionsmotiveringar

I *motionen 1977/78:422* anförs bl. a. att den nya aktiebolagslag som trädde i kraft den 1 januari 1977 var föråldrad redan när den antogs, framför allt genom att den inte på något sätt behandlar de anställdas rätt till inflytande i företaget. Motionären påpekar att en följd härav är att riksdagen redan under lagens första år tvingats fatta beslut om avvägningen mellan medbestämmandelagstiftningen och aktiebolagslagen. Motionären ifrågasätter om aktiebolagslagen är särskilt lämpad för att reglera en verklighet, där de flesta kapitalägare aldrig lägger sig i företagets skötsel och där de anställda fått laglig rätt till inflytande på företagets centrala beslut. I motionen erinras om att aktiebolagsutredningens förslag på sin tid kritiserats av bl. a. LO och TCO från denna utgångspunkt. Motionären anser att det krävs en ny aktiebolagslag, bl. a. för att folkpartiförslaget att på sikt ge de anställda en med kapitalägarna likvärdig ställning i företagen skall kunna förverkligas. Det kan enligt motionären t. ex. vara rimligt att i storföretagen införa ett förvaltningsråd med delad representation för ägare och anställda. En översyn av aktiebolagslagstiftningen kan enligt motionären vara motiverad även med hänsyn till att frågan om en särskild bolagsform för mindre företag f. n. utreds. Utredningsuppdraget bör enligt motionärens mening även omfatta en rad andra frågor. Han anser att det finns ett starkt statligt intresse av att ha

insyn i de riktigt stora företagen men att denna insynsrätt ej bör baseras på ett statligt ägarinflytande. Att lösa problemet med insyn utan inflytande är en viktig uppgift, framhåller motionären, som anser att en möjlighet är att staten får rätt att tillsätta en revisor i de största företagen. En utredning om en ny aktiebolagslag bör enligt motionärens mening återigen ta upp frågan om ett avskaffande av den graderade rösträtten för aktier. Den graderade rösträtten möter enligt motionären inte enbart principiella invändningar, den har dessutom i flera fall haft en negativ effekt genom att en traditionell ägargrupp kunnat hindra ett företags modernisering och utveckling. Till sist bör, hävdar motionären, redovisningsreglerna standardiseras med sikte på att storföretagen i framtiden skall kunna avkrävas s. k. "sociala bokslut". Motionären framhåller att det är ett samhällsintresse att man i redovisningssammanhang skall kunna få en bild av ett företags sociala effekter och inte bara av lönsamheten i sedvanliga ekonomiska termer. Sammanfattningsvis anför motionären att det är av vikt att Sverige får en speciell lagstiftning för stora företag samtidigt som bördorna för småföretagen lättas.

I *motionen 1977/78:522* redovisas utförligt de skäl som låg bakom 1973 års beslut att höja aktiekapitalets minimibelopp till 50 000 kr., bl. a. att möjligheten att bilda aktiebolag med lågt aktiekapital i viss utsträckning utnyttjats systematiskt för att försvåra skattekontroll och undkomma skatteindrivning. Motionärerna framhåller att en annan effekt av den låga minimigränsen för aktiekapitalet var att många bolag efter kort verksamhetstid gick i konkurs med allvarliga verkningar för de anställda. Att övergångstiden för de äldre bolagen gjordes så lång som fem år berodde på att det för en del företagare kunde vara svårt att ta ställning till om aktiekapitalet skulle höjas eller om bolaget i stället borde avvecklas och rörelsen fortsättas i annan företagsform innan vissa skatterättsliga frågor lösts. Riksdagens beslut förra året att förlänga övergångstiden till utgången av år 1981 var enligt motionärerna inte grundat på några godtagbara skäl, varför socialdemokraterna motsatte sig beslutet. Motionärerna framhåller att regeringen på senare tid vidtagit en del åtgärder som antyder en viss vilja att bekämpa den allt allvarligare ekonomiska brottsligheten i landet. Bl. a. mot denna bakgrund vill de på nytt aktualisera frågan om övergångstiden för att ge riksdagen tillfälle att ändra sitt beslut från förra året. Det bör enligt motionärerna ankomma på vederbörande utskott att utarbeta erforderlig lagtext.

Tidigare riksdagsbehandling m. m.

Ökat inflytande för de anställda

Vid remissbehandlingen av aktiebolagsutredningens betänkande framförde bl. a. LO och TCO kritik mot att utredningsförslaget med tystnad förbigått de omdebatterade frågorna om det allmännas och de anställdas insyn och inflytande i företagen. Föredragande statsrådet förklarade i propositionen (prop. 1975:103 s. 197) att han medgav att förslaget – liksom

gällande rätt – gjorde ett verklighetsfrämmande och föråldrat intryck i det avseende som LO och TCO påtalat. Med anledning av att dessa organisationer efterlyst en ny utredning, vars resultat skulle kunna läggas till grund för en genomgripande omläggning till ett system för ekonomisk och industriell demokrati i aktiebolagen, lämnades i propositionen en redogörelse för den intensiva utrednings- och försöksverksamhet för demokratisering av arbetslivet som då pågick eller var under planering. Statsrådet framhöll att utvecklingen på detta område under de senaste åren hade gått mycket snabbt och att demokratiseringssträvandena konkret hade kommit till uttryck i växlande former. Detta visade emellertid enligt statsrådets uppfattning också att tiden ännu inte var inne för att företa en mer genomgripande översyn av aktiebolagslagen och annan associationsrättslig lagstiftning.

I samband med behandlingen av förslaget till ny aktiebolagslag hade riksdagen att ta ställning till flera motioner angående vidgad företagsdemokrati. I tre av dessa hade yrkats att riksdagen redan i det då föreliggande ärendet skulle besluta om en genomgripande översyn av den nya aktiebolagslagen i syfte att – på grundval av principen om lagfäst medbestämmanderätt för de anställda – åstadkomma en företagsdemokratiskt tillfredsställande maktstruktur i bolagen.

I sitt av riksdagen godkända betänkande (LU 1975/76:4) erinrade lagutskottet om att, som ett led i statsmakernas strävan att reformera det svenska arbetslivet, arbetet med att öka företagsdemokratien hade intensifierats under senare tid. Utskottet hänvisade bl. a. till lagstiftningen om styrelserepresentation för de anställda samt till den vid denna tidpunkt pågående översynen av den arbetsrättsliga lagstiftningen. Utskottet erinrade också om den diskussion som pågick om att ge löntagarna ägarintressen i företagen genom tillskapandet av s. k. löntagarfonder. Mot bakgrund bl. a. av att frågorna om medbestämmande var under utredning ansåg sig utskottet inte kunna biträda förslaget om att en ny aktiebolagsutredning skulle göras. Utskottet framhöll emellertid att i ett längre tidsperspektiv det självfallet gällde att den allmänna associationsrättsliga lagstiftningen av aktiebolagslagens typ inte med tystnad kunde förbigå de anställdas intressen i aktiebolagen. Av ett uttalande i aktiebolagspropositionen framgick att föredragande statsrådet räknade med att en översyn av denna lagstiftning skulle komma till stånd så snart huvudlinjerna i en företagsdemokratisk ordning klarnat. Utskottet ansåg för sin del att det var angeläget att denna planering fullföljdes. På grundval av det anförda avstyrkte utskottet bifall till motionerna.

I en motion vid föregående riksmöte yrkades att riksdagen skulle begära en parlamentarisk utredning av frågan om en ny aktiebolagslag. Motionärerna ansåg en ny lag vara nödvändig om man skulle kunna förverkliga målet att ge de anställda en med kapitalägarna likvärdig ställning. Motionen handlades av arbetsmarknadsutskottet i samband med propositionen 1976/77:137 om ändring i medbestämmandelagen. I sitt av riksdagen godkända betänkande (AU 1976/77:32 s. 13) anförde utskottet att det enligt utskottets mening stod

klart att aktiebolagslagstiftningen på sikt måste reformeras som en följd av övriga reformer på medbestämmandeområdet. Man borde enligt utskottet dock avvakta den utveckling som kunde väntas genom bl. a. medbestämmandeavtal innan ställning togs till inriktningen av utredningsarbetet. Utskottet utgick från att frågan följdes med uppmärksamhet i regeringens kansli. Med hänsyn till det anförda borde motionen enligt utskottet inte föranleda någon åtgärd.

Offentliga revisorer

Den genom motionen aktualiserade frågan om offentliga revisorer i företagen har tidigare varit föremål för överväganden i olika sammanhang. Utskottet får i detta hänseende hänvisa till den redogörelse för frågan som lämnats i betänkandet LU 1977/78:1. Här skall blott följande nämnas.

I åtskillig lagstiftning på associationsrättens område föreskrivs att företag skall utse en eller flera revisorer. Lagstadgad skyldighet att ha revisor åvilar f. n. i huvudsak endast företag som drivs i aktiebolagsform, ekonomiska föreningar samt bank- och försäkringsrörelser. Revisorn utses i allmänhet av företagets beslutande organ. Enligt aktiebolagslagen skall sålunda bolagsstämman välja åtminstone en revisor. En minoritet av aktieägarna kan dock påkalla att länsstyrelsen skall utse ytterligare en revisor. I vissa slag av företag, nämligen affärsbanker, sparbanker, centralkassor för jordbrukskredit och försäkringsbolag skall obligatoriskt finnas offentliga revisorer. Sådan offentlig revisor utses av bankinspektionen resp. försäkringsinspektionen och utför inte någon separat revision utan ingår i det kollektiv som ombesörjer revisionen. Sätillvida intar dock den av bankinspektionen utsedde revisorn en särställning att han skall följa en av bankinspektionen utfärdad instruktion. Motivet för systemet med offentliga revisorer i banker och försäkringsbolag är i första hand att de betydande insättar- och försäkringstagarintressena i sådana företag skall skyddas.

Den s. k. samarbetsutredningen föreslog i betänkandet (SOU 1970:41) Företag- och samhälle att regeringen som försöksverksamhet skulle få möjlighet att utse revisorer i vissa aktiebolag och ekonomiska föreningar. Regeringen beslöt emellertid i mars 1976 att förslaget inte skulle föranleda någon åtgärd. Som skäl för beslutet åberopades att behovet av offentliga revisorer minskat genom de vidgade möjligheterna till offentlig insyn i aktiebolag och ekonomiska föreningar som den nya aktiebolagslagen samt förslagen till bokföringslag och lag om styrelserepresentation för samhället medgav.

Dåvarande statsrådet Carl Lidbom anförde i ett interpellationssvar i mars 1976 (RD 1975/76:76 s. 125) bl. a. att han i princip kunde hålla med om att systemet med bolagsstämmovalda revisorer inte var helt förenligt med kravet på revisorernas självständiga ställning. Han uttryckte dock stor tveksamhet inför tanken att då införa ett system med offentliga revisorer och ansåg att

man borde avvakta de praktiska erfarenheterna av reformerna rörande bl. a. medbestämmandefrågorna innan man beslutar att bygga upp ytterligare ett informationssystem.

I riksdagen har spörsmålet om revisorernas ställning tidigare tagits upp i motioner åren 1972–1974. Motionerna har avslagits under hänvisning till pågående utredningar (se NU 1972:63 och 1973:47 samt LU 1974:29).

I en hösten 1977 behandlad motion yrkades att länsstyrelsen skulle få rätt att utse minst en revisor i varje företag som är skyldigt att ha revisor. Motionen remissbehandlades.

Lagutskottets majoritet avstyrkte i sitt av riksdagen godkända betänkande (LU 1977/78:1) bifall till motionen. Majoriteten pekade bl. a. på att sedan frågan om offentliga revisorer först aktualiserades genom samarbetsutredningens betänkande år 1970, hade statsmakterna vidtagit en rad åtgärder för att stärka företagsrevisorns ställning och öka insynen i företagen. Utskottsmajoriteten fann det också tveklaktigt om enbart det förhållandet att en revisor utses av ett offentligt organ är ägnat att i väsentlig mån öka förutsättningarna för en opartisk företagsrevision. I betänkandet hänvisades också till att flertalet remissinstanser ställt sig avvisande till motionsförslaget.

De i beslutet deltagande socialdemokratiska ledamöterna reserverade sig till förmån för ett krav på en allmän översyn på företagsrevisionens område.

Under innevarande riksmöte har frågan om revisorers ställning återigen kommit under riksdagens prövning med anledning av ett yrkande i motionen 1977/78:1471 om en allmän översyn av företagsrevisionen. Motionen behandlades av lagutskottet i samband med att utskottet tog ställning till budgetpropositionen såvitt gällde anslag till bokföringsnämnden. I sitt nyligen av riksdagen godkända betänkande (LU 1977/78:16) avstyrkte utskottet bifall till motionen. Utskottet anförde bl. a. att de skäl som utskottet i betänkandet LU 1977/78:1 anfört mot en allmän översyn av företagsrevisionen alltjämt var bärande och att några omständigheter som borde föranleda ett ändrat ställningstagande från riksdagens sida inte hade tillkommit sedan dess.

Graderad rösträtt

Enligt den nya aktiebolagslagen gäller som huvudregel att varje aktie har en röst vid röstning på bolagsstämma. Från huvudregeln får avsteg göras genom bestämmelse i bolagsordning. Olika röstvärde för aktier i bolaget får dock inte bestämmas så att röstvärdet för någon aktie överstiger 10 gånger röstvärdet för annan aktie. Motsvarande regler fanns också i 1944 års aktiebolagslag. Däremot fanns i ännu äldre lagstiftning inte några regler om begränsning av röstvärdet. Bolag, vari finnes sådana äldre aktier, får enligt övergångsbestämmelserna till aktiebolagslagen utge nya aktier med röst-

värden som tillkommer redan utgivna aktier.

Frågan om ett avskaffande av eller en ytterligare begränsning av den graderade rösträtten har tidigare behandlats av utskottet med anledning av två motioner vid 1975/76 och 1976/77 års riksmöten.

Utskottet framhöll i sitt av riksdagen godkända betänkande (LU 1975/76:14) att det är angeläget att åtgärder vidtas i syfte att minska eller förhindra icke önskvärd maktkoncentration inom näringslivet. Utskottet framhöll vidare att syftet med bestämmelser i bolagsordningar om olikhet i röstvärdet för aktier ofta är att en viss aktieägargrupp skall garanteras ett dominerande inflytande i ett aktiebolag. Utskottet hade därför förståelse för motionärernas önskemål om en utjämning av skillnaderna i röstvärdet för aktier. Enligt utskottets mening var det principiellt riktiga att varje aktie hade en röst. Utskottet erinrade emellertid om att gällande regler om differentiering av rösträtten hade samband med frågor om aktiebolagens kapitalförsörjning och med den kontroll av förvärv av fast egendom som följer av 1916 års lag om vissa begränsningar i rätten att förvärva fast egendom. Eftersom 1916 års lag var föremål för en allmän översyn av utredningen om utländska övertaganden av svenska företag borde enligt utskottets mening ett slutligt ställningstagande till frågan om ändring av rösträtsreglerna anstå till dess utredningens arbete avslutats. Utskottet ansåg sig kunna utgå från att regeringen skulle ta upp frågan till närmare prövning i anslutning till de överväganden som blir aktuella med anledning av utredningens förslag.

I sitt vid föregående riksmöte av riksdagen likaledes godkända betänkande (LU 1976/77:29) strök utskottet återigen under det principiellt viktiga i att varje aktie har en röst. Med hänsyn till att översynen av 1916 års lag om begränsningar i rätten att förvärva fast egendom ej var avslutad fann dock utskottet någon riksdagens åtgärd med anledning av motionen ej vara påkallad.

Övergångstiden för höjning av aktiekapital

Såsom framgått av den lämnade redogörelsen för vissa reformer på aktiebolagsrättens område beslöt riksdagen förra året att förlänga övergångstiden för de äldre bolagen att höja sitt aktiekapital till 50 000 kr. till utgången av år 1981. I en socialdemokratisk motion hade yrkats att regeringens förslag om förlängning (prop. 1976/77:109) skulle avslås.

Lagutskottets majoritet hänvisade i betänkandet LU 1976/77:29 till att det av vissa i propositionen intagna statistiska uppgifter framgick att dittills endast ett mindre antal aktiebolag hade höjt sitt aktiekapital till lägst 50 000 kr. Det avgörande skälet för att dröja med kapitalhöjningen hade enligt utskottets uppfattning sannolikt varit att man velat avvakta resultatet av pågående utredningsarbeten för att få ett bättre underlag för en bedömning av i vilken företagsform man i fortsättningen skulle bedriva rörelsen.

Utskottet anförde vidare följande.

När utskottet år 1974 i sitt av riksdagen godkända betänkande LU 1974:19 begärde en utredning angående införande av en särskild bolagsform för mindre företag underströk utskottet vikten av att den begärda utredningen arbetade så skyndsamt att utredningsresultatet kunde leda till lagstiftning i god tid före den 1 januari 1979. Därmed åsyftade utskottet att det måste förflyta åtminstone ett halvt år mellan antagandet av en ny lag och tidpunkten för den beslutade höjningen av minimigränsen för aktiekapitalet. Huruvida bolagskommittén skulle, såsom påstås i motionen, hösten 1976 ha under hand anmält till justitiedepartementet att utredningsarbetet i förevarande del skulle vara avslutat saknar utskottet närmare kännedom om. Däremot har kommittén i skrivelse i januari 1977 anmält till departementet att kommittén inte kan slutföra sitt utredningsuppdrag inom den tid som förutsattes av utskottet och riksdagen och som angivits i direktiven. Utskottet vill också gentemot vad som sägs i motionen framhålla att bestående olikheter i beskattningen av existerande företagsformer f. n. är föremål för överväganden inom företagsskatteberedningen. Under sådana omständigheter finner utskottet regeringens förslag om en förlängning av övergångstiden för de äldre aktiebolagen i hög grad motiverat. Utskottet vill också erinra om att kommittén även har i uppdrag att se över bestämmelserna om handelsbolag, kommanditbolag och enkla bolag. Dessa bolagsformer kan bli aktuella att användas för företag i vilka man inte kan lägga ned ett kapital på 50 000 kr.

På anförda skäl tillstyrkte utskottet bifall till propositionen och avstyrkte motionen.

Den socialdemokratiska utskottsgruppen reserverade sig till förmån för motionsyrkandet om avslag på propositionen med i huvudsak samma motivering som nu anförts till stöd för det aktuella yrkandet i motionen 522.

Utskottets hemställan bifölls av riksdagen.

Vissa utredningar m. m.

Ökat inflytande för de anställda

Diskussionen om de anställdas medinflytande har efter medbestämmandelagens tillkomst i hög grad kommit att inrikta sig på frågan om s. k. löntagarfonder.

Utredningen (Fi 1975:03) om löntagarna och kapitaltillväxten tillkallades i januari 1975 för att utreda frågor om löntagarfonder. I direktiven anförts bl. a. att om löntagarna får andel i företagets kapitalbildning kan detta underlätta genomförandet av den solidariska lönepolitiken samtidigt som risken för vidgade förmögenhetsklyftor kan motverkas. En väg att uppnå denna effekt uppges vara att skapa s. k. löntagarfonder. Utredningen skall kartlägga de olika system för löntagarfonder som diskuterats samt konstruera en eller ett par modeller för fonder, som genom sin konstruktion skall vara ägnade att dels förebygga risken för vidgade förmögenhetsklyftor, dels stärka den

solidariska lönepolitiken och främja utvecklingen mot ökad företagsdemokrati. Utredningsarbetet väntas inte vara avslutat under innevarande år.

Till detta bör läggas att det inom de politiska partierna och inom löntagarorganisationerna nu pågår ett omfattande utredningsarbete avseende utformningen av ett ev. framtida system med löntagarfonder.

Regeringen har år 1976 tillsatt en utredning, *Nya arbetsrättskommittén (A 1976:02)*, för att utreda vissa frågor på det arbetsrättsliga området. Enligt direktiven skall kommittén följa medbestämmandelagstiftningens introduktion och tillämpning och bl. a. utreda vissa frågor om den s. k. negativa föreningsrätten. Kommittén har i oktober 1977 avgett delbetänkandet (Ds A 1977:4) Fackliga förtroendemän, möten på betald arbetstid och arbetslivsforskning. Kommitténs arbete beräknas pågå under hela år 1978.

Särskild bolagsform för små bolag m. m.

Riksdagen hemställde år 1974 om skyndsamt utredning angående införande av en särskild bolagsform för mindre företag (LU 1974:19, rskr 1974:238). Bl. a. mot bakgrund härav tillkallade regeringen år 1974 en utredning med uppdrag att utreda frågor om handelsbolag m. m. I direktiven till utredningen, *1974 års bolagskommitté (Ju 1974:21)*, anförts bl. a. att utredningen mot bakgrund av de ändringar beträffande handelsbolagslagstiftningen som kan bli aktuella bör pröva om det är av behovet påkallat med en särskild ny företagsform för de mindre företagen. Ett sådant behov skulle enligt direktiven närmast avse en kombination av det minoritetsskydd som gäller enligt handelsbolagslagen med frihet från personligt ansvar. I direktiven framhålls vidare att det inte ingår i utredningsuppdraget att lägga fram förslag om en företagsdemokratisk reform speciellt för handelsbolagens del. Däremot bör förslagen utformas så att de underlättar införandet av styrelse-representation och annan löntagarmakt i främst de större handelsbolagen.

Kommittén har nyligen erhållit tilläggsdirektiv (1978:12) att utreda vissa frågor om det aktiebolagsrättsliga koncernbegreppet m. m. Det är enligt vad utskottet inhämtat osäkert om kommittén hinner slutföra sitt arbete under innevarande år.

Företagsskatteberedningen har hösten 1977 avgivit sitt slutbetänkande (SOU 1977:86) Beskattning av företag. Betänkandet remissbehandlas f. n.

Graderad rösträtt

Utredningen (Ju 1973:17) om utländska övertaganden av svenska företag har, såsom framgått ovan, enligt sina direktiv att företa en översyn av lagen (1916:156) om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom m. m. Utredningens uppgift är i första hand att få fram instrument som sätter samhället i stånd att utöva kontroll över dels utländska uppköp av svenska företag, dels utlandsägda företags verksamhet i vårt land. Utredningen skall

bl. a. överväga en utvidgning av systemet med bundna och fria aktier.

Utredningen väntas lämna ett betänkande under år 1978.

Utskottet

I motionen 1977/78:422 framhålls att den nya aktiebolagslagen, som trädde i kraft den 1 januari 1977, ansågs vara föråldrad redan när den antogs, framför allt genom att den inte behandlar de anställdas rätt till inflytande i företaget. Motionären anser att det krävs en ny aktiebolagslag, bl. a. för att man skall kunna förverkliga folkpartiförslaget om att på sikt ge de anställda en med kapitalägarna likvärdig ställning i företagen. Ett annat skäl för en översyn av den aktiebolagsrättsliga lagstiftningen är enligt motionären att frågan om en särskild bolagsform för mindre företag f. n. utreds. Motionären anser att det är av vikt att Sverige får en speciell lagstiftning för stora bolag samtidigt som bördorna för småföretagen lättas. I motionen pekas på vissa frågor som bör omfattas av utredningsuppdraget. En sådan fråga är hur staten skall kunna garanteras insyn i de stora företagen utan att staten för den skull skall ha ett ägarinflytande. Motionären anser en möjlig lösning vara att staten ges rätt att tillsätta en revisor i de största företagen. Motionären ifrågasätter vidare om inte den graderade rösträtten för aktier bör avskaffas. Redovisningsreglerna bör enligt motionären standardiseras med sikte på att storföretagen i framtiden skall kunna avkrävas s. k. "sociala bokslut". Med stöd av det anförda yrkar motionären att riksdagen skall begära att en parlamentarisk utredning tillsätts med uppdrag att lägga fram förslag till en ny aktiebolagslag.

Utskottet erinrar om att riksdagen redan i samband med behandlingen av förslaget till ny aktiebolagslag hade att ta ställning till flera motioner i vilka yrkanden framfördes om en förnyad översyn av den aktiebolagsrättsliga lagstiftningen utifrån företagsdemokratiska utgångspunkter. Som framgår av den föregående redogörelsen (s. 5) ansåg lagutskottet att tiden då inte var mogen för ytterligare en utredning. Utskottet hänvisade i sitt av riksdagen godkända betänkande (LU 1975/76:4) bl. a. till den då pågående översynen av den arbetsrättsliga lagstiftningen samt till att lagstiftningen om styrelserrepresentation för de anställda endast varit i kraft en kort tid. Utskottet erinrade också om den aktuella diskussionen om s. k. löntagarfonder. Yrkandet om en översyn av aktiebolagslagen återkom i en motion till riksmötet 1976/77 men avvisades återigen av riksdagen med motiveringen att det visserligen stod klart att aktiebolagslagen på sikt måste reformeras som en följd av övriga reformer på medbestämmandeområdet men att man borde avvakta den utveckling som kunde väntas genom bl. a. tillkomsten av medbestämmandeavtal innan ställning togs till inriktningen av utredningsarbetet. Utskottet vill vidare erinra om att riksdagen under senare år vid flera tillfällen avvisat motionsyrkanden rörande lagstiftning om offentliga revisorer i större företag samt om avskaffande av den graderade rösträtten för aktier.

Sedan riksdagen senast prövade spörsmålet om en genomgripande översyn av aktiebolagslagen har det enligt utskottets mening inte förekommit något som bör föranleda riksdagen till ett ändrat ställningstagande i frågan. Det är ännu inte möjligt att överblicka vilken utveckling på medbestämmandeområdet som tillkomsten av medbestämmandeavtal kan föra med sig. Vidare pågår alltså det för frågan om innehållet i en ny aktiebolagslag så viktiga utredningsarbete som bedrivs av 1974 års bolagskommitté, utredningen om utländska övertaganden av svenska företag samt utredningen om löntagarna och kapitaltillväxten (se s. 9–10). Med hänsyn till det anförda avstyrker utskottet bifall till motionen 1977/78:422.

Enligt aktiebolagslagen skall aktiekapitalet i ett aktiebolag uppgå till minst 50 000 kr. Bolag som bildats före den 6 juni 1973 och som har ett lägre aktiekapital än 50 000 kr. medgavs ursprungligen anstånd till utgången av år 1978 med att höja aktiekapitalet till nämnda belopp. Genom ett nytt beslut våren 1977 förlängdes fristen till utgången av år 1981. I motionen 1977/78:522 yrkas att riksdagen skall besluta att övergångstiden ånyo bestäms till utgången av år 1978. Motionärerna anför till stöd för yrkandet bl. a. att möjligheten att bilda aktiebolag med lågt aktiekapital använts i skatteflyktsyfte. De anser att beslutet att förlänga övergångstiden till utgången av år 1981 ej var grundat på några godtagbara skäl.

Utskottet erinrar om att utskottet år 1974 – i samband med att utskottet begärde en utredning om införande av en särskild bolagsform för mindre företag – underströk vikten av att den begärda utredningen (1974 års bolagskommitté) arbetade så skyndsamt att utredningsresultatet kunde leda till lagstiftning i god tid före utgången av år 1978. Som framgår av redogörelsen ovan (s. 8) för 1977 års beslut anmälde bolagskommittén i skrivelse till justitiedepartementet i januari 1977 att kommittén inte kunde slutföra sitt uppdrag inom den tid som förutsatts av utskottet och riksdagen och som angivits i direktiven. Under sådana omständigheter fann utskottet i sitt betänkande (LU 1976/77:29) regeringens förslag om en förlängning av övergångstiden för de äldre bolagen i hög grad motiverat. Utskottet erinrade också om att bolagskommittén hade att se över även bestämmelserna om handelsbolag, kommanditbolag och enkla bolag, vilka bolagsformer kunde bli aktuella för företag i vilka man inte kunde lägga ned ett kapital på 50 000 kr.

Enligt vad utskottet nu inhämtat kommer 1974 års bolagskommitté inte att kunna avge något betänkande med förslag i frågan om en särskild företagsform för de mindre företagen förrän tidigast i slutet av år 1978. Utredningsresultatet kan följaktligen inte leda till lagstiftning förrän under år 1979. Någon anledning till ändring i riksdagens ställningstagande beträffande övergångstidens längd föreligger därför inte. Utskottet vill också peka på att en förkortning av övergångstiden till utgången av år 1978 påverkar även den i övergångsbestämmelserna (p. 3) angivna tiden sex månader, inom vilken

styrelseledamot, verkställande direktör, aktieägare, borgenär m. fl. kan ansöka om likvidation av bolaget. För att rätten skall få möjlighet att fatta beslut om tvångslikvidation före utgången av år 1978 måste tiden för sökande av likvidation avsevärt förkortas, något som utskottet inte kan anse godtagbart. På anförda skäl avstyrker utskottet bifall till motionen 1977/78:522.

Utskottet hemställer

1. beträffande en *ny aktiebolagslag* att riksdagen avslår motionen 1977/78:422,
2. beträffande *övergångstiden för höjning av aktiekapitalet* att riksdagen avslår motionen 1977/78:522.

Stockholm den 11 april 1978

På lagutskottets vägnar

IVAN SVANSTRÖM

Närvarande: Ivan Svanström (c), Lennart Andersson (s), Inger Lindquist (m), Stig Olsson (s), Martin Olsson (c), Elvy Nilsson (s), Sonja Fredgardh (c)*, Åke Gillström (s), Ingemar Konradsson (s)*, Marianne Karlsson (c), Owe Andréasson (s), Stina Andersson (c), Joakim Ollén (m), Birgitta Johansson (s) och Margot Håkansson (fp)**.

*Ej närvarande vid justering av mom. 1 i utskottets hemställan.

**Ej närvarande vid justering av mom. 2 i utskottets hemställan.

Reservation

beträffande *övergångstiden för höjning av aktiekapitalet* (mom. 2)

av Lennart Andersson, Stig Olsson, Elvy Nilsson, Åke Gillström, Ingemar Konradsson, Owe Andréasson och Birgitta Johansson (alla s), som anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 12 med orden "Utskottet erinrar" och slutar på s. 13 med orden "till motionen 1977/78:522" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill till en början erinra om att bakgrunden till statsmakternas beslut år 1973 att höja aktiekapitalets minimibelopp från 5 000 kr. till 50 000 kr. var att minimibeloppet hade varit oförändrat sedan år 1895, att antalet små aktiebolag var ovanligt stort i Sverige jämfört med andra länder och att ett stort antal bolag drev verksamhet av ringa omfattning eller av sådan beskaffenhet att det inte var fråga om egentlig näringsverksamhet. Det stod också klart att den huvudsakliga anledningen till många bolagsbildningar var att få fördelar vid beskattningen. Dessutom hade möjligheten att bilda små aktiebolag i viss utsträckning utnyttjats systematiskt för att försvåra skatte-

kontroll och undkomma skatteindrivning. En annan effekt av den låga minimigränsen för aktiekapitalet var att många bolag efter en kort verksamhetstid gick i konkurs med alla de svårigheter detta innebar inte minst för de anställda. Mot nu angiven bakgrund fastslogs som allmänt krav att de som stod bakom ett företag och skulle svara för rörelsen måste kunna uppfylla sina förpliktelser mot anställda, det allmänna och andra borgenärer. Med hänsyn här till och till att aktieägarna inte hade något personligt ansvar för bolagets förbindelser måste krävas att aktieägarna gjorde en betydande kapitalinsats. Var en företagare inte beredd eller i stånd till att göra en sådan kapitalinsats borde han enligt motiven till lagändringen inte tillåtas att använda aktiebolagsformen utan borde i stället vara hänvisad till någon annan företagsform där han personligen svarade för företagets förbindelser. Det var alltså en klart uttalad avsikt från statsmakternas sida att ett stort antal aktiebolag skulle avvecklas till följd av höjningen av minimikapitalet.

De nya bestämmelserna om lägsta tillåtna aktiekapital kunde inte tillämpas omgående på de redan befintliga aktiebolagen. En viss övergångstid var nödvändig. Skälet till att övergångstiden gjordes så pass lång som fem år var att det för en del företagare kunde vara svårt att innan vissa skatterättsliga frågor hade lösts ta ställning till om aktiekapitalet skulle höjas eller om bolaget i stället borde avvecklas och rörelsen fortsättas i annan företagsform. Med anledning av motionsyrkanden om en längre övergångstid än fem år framhöll utskottet (LU 1973:41 s. 10) att det var angeläget att den otillfredsställande ordningen med två typer av aktiebolag – såvitt avsåg reglerna om aktiekapitalets minimibelopp – inte bestod längre än vad som var oundgängligen nödvändigt. Utskottet ansåg att den föreslagna femårsfristen utgjorde en lämplig avvägning mellan de olika intressen som gjorde sig gällande på detta område.

Vid behandlingen i lagutskottet förra våren av förslaget om en förlängning av övergångstiden tillstyrkte utskottets majoritet regeringens förslag under åberopande bl. a. av att 1974 års bolagskommitté inte skulle hinna slutföra sitt arbete i tillräckligt god tid före utgången av år 1978. De socialdemokratiska ledamöterna fann sig emellertid inte – mot bakgrund av vad som enligt ovan anförts av statsmakterna vid övergångsbestämmelsens antagande – kunna gå med på den begärda förlängningen utan reserverade sig mot utskottets beslut om tillstyrkan av förslaget. Riksdagens majoritet följde utskottsmajoritetens förslag.

När frågan om övergångstiden nu åter aktualiserats vill utskottet peka på att övergångstidens längd måste ses också mot bakgrund av den ekonomiska brottsligheten. Under senare tid har denna ökat kraftigt och har medfört allt svårare problem för samhället. Enligt utskottets mening måste därför lagstiftningen utformas så att fortsatt ekonomisk brottslighet om möjligt förhindras. Eftersom ”småbolagen” ofta används i samband med skattetransaktioner och andra fall av ekonomisk brottslighet ter sig 1977 års beslut om en förlängning av övergångstiden med inte mindre än tre år som mycket

olyckligt och förhastat. Utskottet kan därför ansluta sig till motionärernas ståndpunkt att 1977 års beslut bör ändras och att övergångstiden bör förkortas. När det därefter gäller att bestämma tidpunkten för övergångstidens slut vill utskottet påpeka följande. Övergångsbestämmelserna (p. 3) ger styrelseledamot, verkställande direktör, aktieägare, borgenär m. fl. möjlighet att under en tid av sex månader ansöka om likvidation av bolaget. Rätten har sedan att före övergångstidens slut avgöra om bolaget skall träda i likvidation. En nu beslutad förkortning av övergångstiden till utgången av 1978 kan träda i kraft först i början av maj 1978. Med hänsyn till den tid som åtgår för rättens behandling av en likvidationsansökan finns det därför ingen möjlighet att få ett avgörande av rätten i likvidationsfrågan före utgången av 1978, om inte ansökningstiden avkortas betydligt. En avkortning av ansökningstiden bör enligt utskottets mening dock inte ske. Utskottet kan därför inte tillstyrka motionärernas förslag att övergångstidens slut skall bestämmas redan till utgången av 1978. Enligt utskottets mening bör i stället den önskade förkortningen av övergångstiden ske så att övergångstidens slut bestäms till utgången av 1979. Härigenom ges företagens ägare tillräckligt med tid för att överväga om aktiekapitalet skall höjas eller om företaget skall drivas i annan associationsform. Utskottet vill också tillägga att bolagskommitténs arbete med frågan om en särskild företagsform för de mindre företagen beräknas enligt 1978 års kommittéberättelse vara avslutat under innevarande år. En proposition med anledning av kommitténs förslag bör följaktligen kunna föreläggas riksdagen under våren 1979.

På anförda skäl förordar utskottet att riksdagen med anledning av motionen 1977/78:522 bestämmer övergångstidens slut till utgången av 1979.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. *beträffande övergångstiden för höjning av aktiekapitalet att riksdagen med anledning av motionen 1977/78:522 antar följande av utskottet upprättade lagförslag.*

1. Förslag till

Lag om ändring i lagen (1973:303) om ändring i lagen (1944:705) om aktiebolag

Härigenom föreskrives att övergångsbestämmelserna till lagen (1973:303) om ändring i lagen (1944:705) om aktiebolag skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1. Denna lag¹ träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ 1973:303

Nuvarande lydelse

2.² I fråga om bolag som bildats före den 6 juni 1973 gäller 2 och 3 §§ lagen (1944:705) om aktiebolag i sin lydelse före nämnda dag till utgången av år 1981. Dock får det för sådant bolag bestämda aktiekapitalet eller minimikapitalet ej genom ändring av bolagsordningen sänkas till belopp som är lägre än 50 000 kronor.

3.³ Styrelseledamot, verkställande direktör, aktieägare, borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende därav kan under tiden den 1 oktober 1980–den 31 mars 1981 hos rätten ansöka om likvidation av bolag, vars aktiekapital ej uppgår till 50 000 kronor vid utgången av september 1980.

Sker ansökan, skall rätten genast kalla bolaget att inställa sig inför rätten på utsatt dag, minst två och högst fyra månader därefter, då frågan om skyldighet för bolaget att träda i likvidation skall prövas. Kallelsen skall delges bolaget på sätt som är föreskrivet om stämning i tvistemål. Det åligger styrelsen att genast utlysa bolagsstämma för meddelande om kallelsen.

Visas ej innan ärendet avgöres att aktiekapitalet uppgår till 50 000 kronor, skall rätten förklara, att bolaget skall träda i likvidation, samt utse en eller flera likvidatorer. Rätten skall genast till registreringsmyndigheten sända dels för registrering meddelande om likvidationsbeslutet dels underrättelse om förordnande av likvidator med angivande av dennes fullständiga namn och postadress.

4.⁴ Bolag, vars registrerade aktiekapital ej uppgår till 50 000 kronor vid utgången av år 1981 skall, om det ej trätt i likvidation eller försatts i konkurs, avföras ur aktiebolagsregistret och är därmed upplöst. Uppgift att bolaget har avförts ur registret skall ej kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

När bolaget avförts ur registret, svarar aktieägarna samt styrelseledamöter

Föreslagen lydelse

2. I fråga om bolag som bildats före den 6 juni 1973 gäller 2 och 3 §§ lagen (1944:705) om aktiebolag i sin lydelse före nämnda dag till utgången av år 1979. Dock får det för sådant bolag bestämda aktiekapitalet eller minimikapitalet ej genom ändring av bolagsordningen sänkas till belopp som är lägre än 50 000 kronor.

3. Styrelseledamot, verkställande direktör, aktieägare, borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende därav kan under tiden den 1 oktober 1978–den 31 mars 1979 hos rätten ansöka om likvidation av bolag, vars aktiekapital ej uppgår till 50 000 kronor vid utgången av september 1978.

4. Bolag, vars registrerade aktiekapital ej uppgår till 50 000 kronor vid utgången av år 1979 skall, om det ej trätt i likvidation eller försatts i konkurs, avföras ur aktiebolagsregistret och är därmed upplöst. Uppgift att bolaget har avförts ur registret skall ej kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

² Senaste lydelse 1977:320

³ Senaste lydelse 1977:320

⁴ Senaste lydelse 1977:320

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

och verkställande direktör solidariskt för bolagets förpliktelser. Aktieägarna inträder i bolagets ställe som part i de avtal bolaget slutit med tredje man. I den mån bolaget enligt lag eller annan författning varit skyldigt att vidtaga åtgärd eller lämna uppgift skall detta i stället fullgöras av styrelsen.

Uppkommer behov av likvidationsåtgärd sedan bolaget avförts ur registret, äger 173 a § tredje stycket lagen (1944:705) om aktiebolag motsvarande tillämpning.

5.⁵ Bolag, vars registrerade aktiekapital ej uppgår till 50 000 kronor, skall, om det ej trätt i likvidation eller försatts i konkurs, upplösas genom att avföras ur aktiebolagsregistret, om samtliga aktieägare och styrelseledamöter samt verkställande direktören begär det före utgången av oktober 1981. Uppgift om att sådan begäran framställts skall ofördröjligen kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Bolaget får ej avföras ur registret förrän en månad efter det att sådant kungörande skett. Uppgift att bolaget har avförts ur registret skall ej kungöras. Punkt 4 andra och tredje styckena äger motsvarande tillämpning.

5. Bolag, vars registrerade aktiekapital ej uppgår till 50 000 kronor, skall, om det ej trätt i likvidation eller försatts i konkurs, upplösas genom att avföras ur aktiebolagsregistret, om samtliga aktieägare och styrelseledamöter samt verkställande direktören begär det före utgången av oktober 1979. Uppgift om att sådan begäran framställts skall ofördröjligen kungöras i Post- och Inrikes tidningar. Bolaget får ej avföras ur registret förrän en månad efter det att sådant kungörande skett. Uppgift att bolaget har avförts ur registret skall ej kungöras. Punkt 4 andra och tredje styckena äger motsvarande tillämpning.

6.⁶ Bestämmelserna i 103 § 1 mom. tredje stycket tillämpas även i fråga om penninglån som lämnats och ansvarsförbindelser som ingåtts före lagens ikraftträdande under förutsättning att lånet eller ansvarsförbindelsen är av det slag som avses med det i 75 a § stadgade förbudet. Uppgift om lånet eller ansvarsförbindelsen skall även lämnas i förteckning som avses i 75 c §.

Vad i 75 c § första stycket fjärde punkten föreskrives äger ej tillämpning på lån och ansvarsförbindelser som bolaget lämnat före ikraftträdandet.

7.⁷

8.⁸ Om verkan av företagsinteckning, som meddelats i näringsverksamhet utövad av aktiebolag, som upplöses enligt punkt 4 eller 5, finns bestämmelser i lagen (1966:454) om företagsinteckning.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

⁵ Senaste lydelse 1977:320

⁶ Senaste lydelse 1975:1257

⁷ Punkten upphävd 1977:320

⁸ Senaste lydelse 1975:1257

2. Förslag till

Lag om ändring i lagen (1974:990) om den skattemässiga behandlingen med anledning av övergång från aktiebolag till annan företagsform, m. m.

Härigenom föreskrives att 1 och 3 §§ lagen (1974:990) om den skattemässiga behandlingen med anledning av övergång från aktiebolag till annan företagsform, m. m. skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Har aktiebolag, vars aktiekapital icke uppgått till 50 000 kronor, trätt i likvidation under tiden den 1 januari 1975–den 31 december 1981 eller upplösts enligt punkt 4 eller 5 av övergångsbestämmelserna till lagen (1973:303) om ändring i lagen (1944:705) om aktiebolag, skall denna lag gälla vid taxering till kommunal och statlig inkomstskatt samt till utskiftningsskatt.

Har aktiebolag, vars aktiekapital icke uppgått till 50 000 kronor, trätt i likvidation under tiden den 1 januari 1975–den 31 december 1979 eller upplösts enligt punkt 4 eller 5 av övergångsbestämmelserna till lagen (1973:303) om ändring i lagen (1944:705) om aktiebolag, skall denna lag gälla vid taxering till kommunal och statlig inkomstskatt samt till utskiftningsskatt.

3 §²

Har aktiebolaget gjort avsättning till investeringsfond enligt lagen (1955:256) om investeringsfonder för konjunkturutjämning eller enligt förordningen (1947:174) om investeringsfonder eller till arbetsmiljöfond enligt lagen (1974:325) om avsättning till arbetsmiljöfond eller till särskild investeringsfond enligt lagen (1974:988) om avsättning till särskild investeringsfond, skall fonden återföras till beskattning hos aktiebolaget för det beskattningsår under vilket beslutet om likvidation fattats eller ansökan om avregistrering gjorts enligt punkt 5 av övergångsbestämmelserna till lagen

Har aktiebolaget gjort avsättning till investeringsfond enligt lagen (1955:256) om investeringsfonder för konjunkturutjämning eller enligt förordningen (1947:174) om investeringsfonder eller till arbetsmiljöfond enligt lagen (1974:325) om avsättning till arbetsmiljöfond eller till särskild investeringsfond enligt lagen (1974:988) om avsättning till särskild investeringsfond, skall fonden återföras till beskattning hos aktiebolaget för det beskattningsår under vilket beslutet om likvidation fattats eller ansökan om avregistrering gjorts enligt punkt 5 av övergångsbestämmelserna till lagen

¹ Senaste lydelse 1977:321

² Senaste lydelse 1977:321

Nuvarande lydelse

(1973:303) om ändring i lagen (1944:705) om aktiebolag. Fond hos aktiebolag, som upplöses enligt punkt 4 av nämnda övergångsbestämmelser, skall återföras till beskattning det år för vilket taxering i första instans sker år /982. I fråga om medel, som avsatts enligt lagen (1955:256) om investeringsfonder för konjunkturutjämnning, gäller 19 § andra stycket nämnda lag och i fråga om medel, som avsatts enligt förordningen (1947:174) om investeringsfonder, gäller 10 § andra stycket nämnda förordning. Ränta eller tillägg skall icke utgå vid återföring enligt detta stycke.

Länsstyrelsen skall, på framställning av aktiebolaget eller övertagaren, förordna om återbetalning av vad som återstår på konto i riksbanken av medel, som aktiebolaget inbetalat.

Föreslagen lydelse

(1973:303) om ändring i lagen (1944:705) om aktiebolag. Fond hos aktiebolag, som upplöses enligt punkt 4 av nämnda övergångsbestämmelser, skall återföras till beskattning det år för vilket taxering i första instans sker år /980. I fråga om medel, som avsatts enligt lagen (1955:256) om investeringsfonder för konjunkturutjämnning, gäller 19 § andra stycket nämnda lag och i fråga om medel, som avsatts enligt förordningen (1947:174) om investeringsfonder, gäller 10 § andra stycket nämnda förordning. Ränta eller tillägg skall icke utgå vid återföring enligt detta stycke.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

